

Kiss Ernő dr.

Főgimnáziumunk rendes tanára, az 50 cs. és kir. gyalogezred tart. főhadnagya, a háborúban szerzett betegsége következtében, életének 32. évében, július hó 15-én elhunyt. Árkoson született. Onnan hozta magával kollégiumunkba egy becsületes iparkodással tisztos jólétre emelkedett, egyszerű családból a székely faj kitartó erős akaratát, a komoly munka szeretetét és a tehetségnek nem csekély mértékét. Ezek a tulajdonságai vezették már tanulópályáján, ezek kísérték egész, fájdalom, oly rövidre szabott életében. Ezek ültettek reménységet tanárai szívében már a gimnáziumban és tovább az egyetemen is, ahol tanárnak készült. Az volt a vágya, hogy ott értékesítse munkaerejét, ahol gyökerei leereszkedtek lelkebe, kollégiumunkban. De mikor végzett, dr. Nyiredy Géza, nagy hírű és feledhetetlen tanárunk, erejének teljességében volt. Így dr. Kiss Ernő Szolnokra került az ottani felső kereskedelmi iskolához. Azután kollégiumunkra szakadt a nagy csapás, dr. Nyiredy Géza kidőlése. Most már megnyílt dr. Kiss Ernőnek az út alma materéhez; de ránk szakadt a még nagyobb csapás, a világrengető háború. Ennek fergetege elsodorta dr. Kiss Ernőt az iskolától; a hívószóra ő is ment és úgy teljesítette bötelességét ott is, amint férfiúhoz, amint székelyhez illett.

Másfél évet forgott a harcok viharában Galicia mezőin, a Kárpátok ormain, Bukovina véráztatta földjén. A kardokkal diszített signum laudis beszélt ékesen kitartásáról, vitézségéről, szenvedéseiről. És összemorzsolts idegei árulták el, mikén ment keresztül. Mikor roncsolt idegeivel hazakerült, már akkor kollégiumunk tanára volt. Dr. Nyiredy helyét megkapta a jeles tanítvány. Boldog volt, hogy elérhette a célt, mely gyerek kora óta csábitotta; s boldog az öreg kollégium is, hogy fiatal, komoly és tudományosan jól felkészült erőhöz jutott.

Am a hazának még mindig szüksége volt dr. Kiss Ernőre. Idegbajából kigyógyultan, szinte jókedvvel vitte tovább is fiatal életét az áldozatra. Mint vegyész a gázosztághoz osztották be és kiképző tanfolyamra rendelték. Onnan került ismét a frontra. Szülei, tanártársai és sok jó embere féltő szeretettel bocsájtották útjára. S ő ment.

De már ekkor meg volt írva végzete: csakhamar hazakerült a harctér szenvedései és nélkülözései szülte súlyos betegséggel, cukorbetegséggel. Aggodalom fogott el mindenkit, aki ismerte; de ő bizott és úgy látszott, hogy az ő bizalma válik valóra. Állapota valóban javult, de a kórházból nem engedték azért ki. Az iskola is, ő maga is mindent megtett, hogy most már végképpen megszabaduljon a katonaságtól és visszatérjen hívatása csendes körébe. Azt hitte mindenki, hogy a nyugodt élet és tűrhető életmód visszaadják majd dr. Kiss Ernő egészségét teljesen. Ő maga is úgy várta, hogy csak hazakerülhessen még édesanyja kosztyára, akkor minden jó lesz.

Mivel állapota megengedte, készült tanári pályájára. Amire a harcok zajában nem ért rá, sokat olvasott. A szakmájában fölmerült új művek, a pedagógia terén megjelent értekezések és mozgalmak érdekelték első sorban és dr. Kiss Ernő buzgón, a komoly tudós érdeklődésével és a komoly pedagógus hivatottságával igyekezett pótolni négy esztendő hiányait, hogy készen és mindennel au fait legyen, ha a katedrára kerül. Ez a buzgóság, ez a komolyság alaptulajdonsága volt dr. Kiss Ernőnek, de bizonyára a harctér növelte meg benne, a komoly kötelességteljesítés kemény iskolája. Ha mindenki ezzel térne onnan haza!

És jött egy kis meghülés, jelentéktelen dolog, az egészséges szervezetnek, halált hozó a megtámadottnak. S az első hirt nyomon követte a másik, zöldelő vetésben pusztító orkán, mely egyszerre megdermesztett minden nagy várakozást: a hűséges tisztiszolga zokogó könnyekkel alig tudta elrebegni: dr. Kiss Ernő főhadnagy úr meghalt....

Dr. Kiss Ernő temetése jul. 17-én folyt le katonai pompával a megtört szülők, tanártársak és sok tisztelő jelenlétében. A kollégium nevében dr. Gál Kelemen igazgató búcsuzott attól, akit szívünk szerint nem is üdvözölhattünk. A holttestet Árkosra szállították szülei, akik már második fiukat áldozták oda a haza oltárára.

IRODALOM.

Szombati Szabó István: „Ó Seregeknek Istene.“ Egyházi, közönséges, ünnepi, rendkívüli és szertartási beszédek és imádságok háború idején. Budapest, 1917. Kókai bizománya. 106. l. Ára: 3 kor. 50 fill.

A világháború borzalmai között készült alkalmi dolgozatok, amelyek nem a boncoló és magyarázó hangját, hanem az érzelmek mélységeit igyekeznek a szöszékre vinni. Ezért alakilag sem követik az egyházi beszéd műalkotási szabályait, hanem az író hullámzó érzés-világához igazodnak. Leikes hangjuk és közvetlen melegségük roxonszenvenessé teszik előttünk e beszédeket. V.

KÜLÖNFÉLÉK.

Unitárius irodalmi kör alakítása.¹ Az unitárius lelkészeknek Székelykeresztúron június 18. 19. és 20-án tartott értekezlete sok üdvös eszmét és gondolatot hozott felszínre, amelyeknek egyházi életünkre nézve hisszük, hogy meglesz a maguk termékenyítő hatása. A Dávid Ferenc hitnézetei, az elemi vallás'ánítás, az egyházi énekügy, a gyakorlati bibliamagyarázatról tartott előadások s az azok nyomában támadt megbeszélések nem maradhatnak meg az elméletek lomtárában. Kikivánkoznak azok az életbe, hogy egy jobb és áldásosabban fejlődésnek a tényezőivé legyenek

* De különösen nagy jelentőséget tulajdonítunk egy unitárius irodalmi kör alakítá-ára irányuló mozgalomnak, amely egyesíteni szeretné magában az unitárius vallású író embereket abból a célból, hogy azokat írásra serkentse, irányítsa, buzdítsa, szóval, hogy szétfolyó és erőtlén irodalmunknak bizonyos összhangot és erőt adjon. Hogy mennyire érezték a jelenlevő egyházi és világi embereink ennek a szükségét, azt a legjobban

¹ Az unitárius lelkészek „tanfolyamáról“ kaptunk egy terjedelmes és részletes tudósítást. Bármennyire óhajtanók az ott tárgyalt kérdések közérdekű volta és nagyjelentősége miatt közölni, helyszüke miatt kénytelenek voltunk félretenni. Majd egy következő számban talán sort kerithetünk rá.